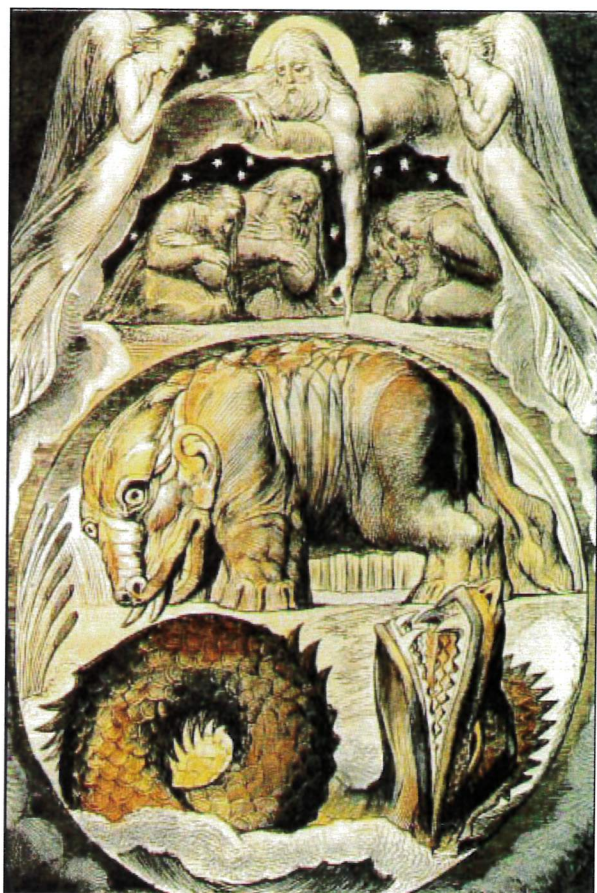
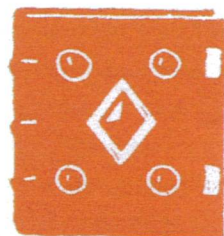

RE-FORMATIO

ÅRGANG 56

ISSN 0900-8519

3/2014

På Forsiden: Behemot og Livjatan

Ved René Yde

"Da talte Herren til Job inde fra stormen: Se dog Behemot! Jeg har skabt den såvel som dig. Som oxen æder den græs. Se dog kraften i dens lænder styrken i bugmusklerne! Den holder halen stiv som en cederstamme, senerne i dens lår er flettet sammen; dens knogler er som bronzerør skelettet som jernstænger. Den er det ypperste af Guds værker, men dens skaber skal føre sværdet mod den. Bjergene sørger for dens foder, dér leger de vilde dyr. Den ligger under lotusplanter, skjult i siv og sump. Lotusplanterne giver den skygge, poplerne omgiver den.

Kan du trække Livjatan op med en krog, holde dens tunge i ave med reb? Jeg vil ikke tie om dens lemmer og om dens bygnings kræfter og ynde. Dens tandrækker vækker skræk. Dens ryg er rækker af skjolde, lukket med segl af flint. Under bugen har den spidse takker, som en tærskeslæde trækker den spor i dyndet. Den bringer havdybet i kog som en gryde, gør havet til en salvededel. Den har ikke sin lige på jorden, skabt som den er uden frygt. Den tør se på alt ophøjet, den er konge over alle stolte vilddyr. "

(Jobs bog kapitel 40 & 41 i uddrag)

"Det var dét, der til sidst hjalp Job, at Gud selv kom og talte til ham om stjernerne og jorden og havet og skyerne og sneen og lynene, og løverne og vildæslerne og kæmpeøglerne. Gud løste ingen gåder for ham, men han kom og talte med ham, han kom og var der og var den, han er, og så kunne det være det samme med al vennernes visdom og al Jobs egen; hvad skal man med visdom i sin elskedes favn, hvad behøver man af forklaringer, hvad savner man i retfærdighed. "

(Poul Hoffmann, Som et segl på dit hjerte, side 202)

Prædiken: Skærtorsdag 2014

Af René Yde, holdt i Kingos Kirken, København, ved Sankt Ansgar Fællesskabet

Tekster: 1. Kor 11,20-32 & Joh 13,1-15

Salmer: 210 – 209,1-4 // 178 – 180,1-5 – Pris det store sakramente – 181

Når vi laver aftensmad – eller "nadver," som man kaldte det i gamle dag – så gør vi det nogen gange på den måde, at vi laver mere end vi skal spise og gemmer så resten til dagen efter. Vi laver en dobbelt portion og spiser resten den efterfølgende dag. Det er undertiden en meget praktisk måde at gøre det på.

I aften gør vi det samme med den hellige nadver. Når vi ved offergangen tager brød og vin frem og forbereder gaverne, så tager vi mere frem end vi skal bruge ved altergangen i aften. Vi beder taksigelsesbønnen over brødet og vinen og ved Jesu ord og Helligåndens kraft bliver det til Jesu legeme og blod, ligesom vi plejer. Når vi uddeler nadveren, så bruger vi så meget af vor Herres legeme og blod, som er nødvendigt i aften, men så gemmer vi resten til altergangen i morgen på Langfredag. Dette er en meget gammel skik. På Langfredag fejrer man nemlig traditionelt ikke messe, fordi man da er fuldt optaget af Jesu lidelse og korsfæstelse og sørger derover. Derfor passer det sig ikke at fejre det store og hellige og glædesfyldte mysterium som messen er på den dag. Alligevel vil man gerne på Langfredag modtage Jesu legeme og blod, hvormed han på korset gjorde fyldest for alle vore synder. Netop på den dag giver det mening at æde Jesu legeme og drikke hans blod, som blev ofret på korset. Derfor har Kirken fået den skik, at gemme noget af Jesu legeme og blod fra i aften Skærtorsdag og bruge det ved altergangen i morgen Langfredag.

Dette fremstiller for os den dybe sammenhæng mellem messen, som blev indstiftet Skærtorsdag aften, og Jesu lidelse og korsfæstelse, som fandt sted Langfredag. De to ting, messen og korsfæstelsen, er to sider af samme sag.

De to ting udgør tilsammen Jesu offertjeneste til syndernes forladelse og evigt liv.

Man kan ikke forestilles sig den ene uden den anden. Hvis der ikke var en Langfredag, ville Skærtorsdag ikke give mening, og hvis der ikke var en Skærtorsdag, ville vi ikke kunne få del i, hvad der skete Langfredag. Uden lidelsen og Guds Søns død på korset ville det ikke give mening at fejre messe og uden messen kunne vi ikke få del i Guds nåde og kærlighed og den tilgivelse og forsoning, som blev vundet for os på korset.

Messen er ihukommelsen af Jesu lidelse og død på korset. Når vi fejrer messen, så bliver korsfæstelsen og Jesu lidelse, korsfæstelse og død en håndgribelig og nutidig virkelighed for os og vi får adgang til Guds nåde og kærlighed. Når vi fejrer messen, så minder vi Gud, den almægtige Fader, om, hvad hans Søn gjorde for vor skyld på korset. Derfor er der en dyb sammenhæng mellem korset og alteret, mellem korsfæstelsen og messen. Denne dybe sammenhæng viser kirken os i sin liturgi, når vi gemmer noget af Jesu legeme og blod fra i aften og bruger det ved altergangen i morgen.

I aften begynder Jesus at indstifte den nye pagt. Han indstifter den hellige messe. I morgen fuldendes indstiftelsen endegyldigt med hans lidelse og død. Dermed bliver den gamle pagts offertjeneste - indstiftet ved Moses - bragt til en ende og det nye offer træder i stedet. Den gamle pagt viger for den nye offerskik, som Jesus indstifter. Da Jesus døde på korset, blev forhænget ind til det allerhelligste i templet flænget i to dele fra øverst til nederst. Dette var en fysisk manifestation af en åndelig virkelighed. Fra nu af var templet overflødig. Der var ikke længere brug for ofre og det levitiske præsteskab. Det var kun ypperstepræsten og hans præster, der opdagede dette. Det var Guds måde at sige til dem på, at deres tjeneste ikke længere var nødvendig eller gyldig. Der var ikke længere brug for dem. Nu var der en ny offertjeneste.

Der var en ny gudstjeneste og en ny måde for menneskene at komme til Gud på. Det var en privat tilkendelse over for templets præster.

40 år senere da Jerusalem og templet blev ødelagt og offertjenesten ophørte for evigt, blev dette en åbenbar historiske virkelighed for alle.

Den gamle pagt med alle dens blodige ofre og hele tempeltjeneste var nu afsluttet og erstattet af noget større og bedre. Det som var større og bedre var Jesu lidelse, kors og død og den hellige messe. Ved sin lidelse og død på korset og ved indstiftelsen af den hellige messe har vor Herre Jesus indstiftet en offertjeneste og en gudstjeneste, som gælder til evig tid og som kan fejres af alle folk og folkeslag over hele jorden. I messen, som blev indstiftet Skærtorsdag, har vi den nye offertjeneste for alle folk, hvor der overalt i verden kan frembæres rene offergaver til Den Almægtige. Dette er opfyldelsen af Malakias profeti. (Mal 1,11) Dette er den nye pagt og den nye offertjeneste med Jesus, Guds Søn, som ypperstepræst.

Jesus er ypperstepræst i den nye pagt. Ja, han er præsten. Han er selve mellemmand mellem Gud og mennesker, fordi han er både Gud og menneske i én person. Han er Guds repræsentant over for os mennesker og han er vor repræsentant over for Gud. Han er vor ypperstepræst i den himmelske helligedom, hvor han gør sin lidelse og død på korset gældende for vor synder og udøver præstetjeneste til forsoning for vor synder.

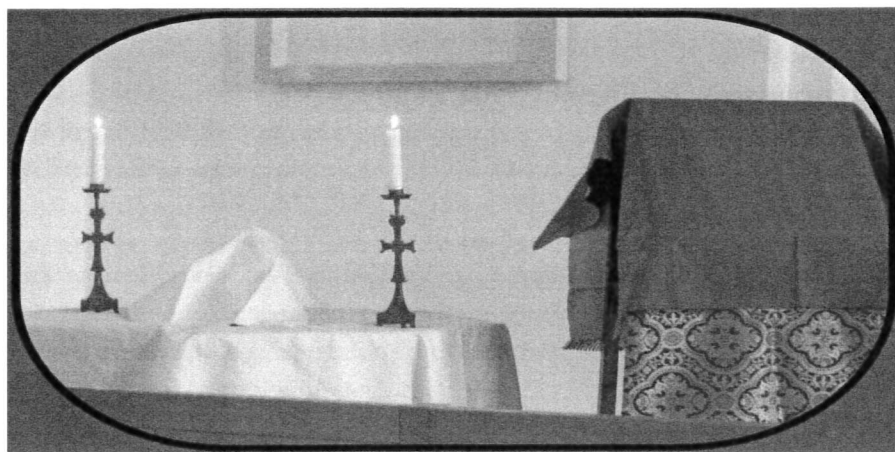
Han selv bringer sin lidelse og død på korset til ihukommelse for Gud og når vi fejrer messen, så bliver vi en del af denne tjeneste. Thi så ofte som vi æder brødet og drikker kalken, forkynder vi Herren Jesu død, indtil han kommer igen. Vi frembære det store offer til ihukommelse af hans lidelse og død på korset.

Da Jesus indstiftede messen, som en del af den nye pagts offertjeneste, sørgede han også for, at der var nogen, som her på jorden kunne forestå den jordiske del af denne hans offertjeneste. Han indstiftede et nyt præsteskab - et præsteskab, som kunne frembære hans eget evige offer i tiden og frembære det for folkets og sine egne synder. Dette gjorde han, da han sagde til apostlene: "Gør dette til min ihukommelse." Dette var apostlenes ordination til at være offerpræster i den nye pagt. De skulle gøre dette, altså frembære messens offer, til Gud for menneskenes synder.

Som en slags ledsagende ceremoni ved denne ordination eller præstevielse havde Jesus også vasket disciplenes fødder. Dette gjorde han, for at de skulle have lod og del med ham. De skulle have del i hans eget evige og fuldkomne præstedømme og fungere som præster her på jorden på hans vegne. Derfor skulle de have lod og del med ham og det gav han dem, da han vaskede deres fødder.

Når vi fejrer den ublodige offertjeneste, som Jesu efterlod til sin kirke, så er det ihukommelsen af hans blodige offer på korset. Når vi æder og drikker offergaverne, så får vi del i den nåde og kærlighed fra Gud, som er blevet tilgængelig for os ved offertjenesten. Når vi æder Jesu legeme under brødet skikkelse og drikker vinen, som er hans blod, der blev udgydt for os til syndernes forladelse, så modtager vi Jesus selv og al den nåde og fred og lykke og salighed, som han vil give os.

Lad os derfor fejre den tjeneste, som Jesus har indstiftet. Lad os frembære det åndelige og ublodige offer til Guds ære og til syndernes forladelse. Lad os gå til alters og modtage vor Herre Jesus Kristus med vor mund og i vort hjerte, så vi kan få del i al hans guddommelige kærlighed og nåde. Amen.

Den såkaldte "grav," hvor Jesu legeme og blod blev gemt fra Skærtorsdag aften til messen for de forudindviede gaver på Langfredag

Prædiken: Langfredag 2014

Af René Yde, holdt i Kingos Kirken, København, ved Sankt Ansgar Fællesskabet

Tekster: Hos 6,1-6 - 2. Mos 12,1-11 - Es 53 - Joh 18-19

Salmer: 208 - 189,1-2 - 191 // 192 - 211

"Se, mor, jeg gør alting nyt."

Sådan siger Jesus til Jomfru Maria i en film om Kristi lidelse og korsfæstelse. I filmen er Jesus på vej ud til Golgata, mens han bærer korset. Han møder sin mor på vejen, ser hende dybt i øjnene og siger: "Se, mor, jeg gør alting nyt."

Dette er ikke noget, der står i bibelen. Den, der har lavet filmen, har digtet denne scene og brugt et vers fra Johannes Åbenbaring som udgangspunkt. Han har gjort det for at fortolke og udlægge begivenhederne om Jesus og hans lidelse og korsfæstelse for os. Med dette vil han vise os, hvad Jesu lidelse og korsfæstelse betyder. Det er nemlig ikke nok, at se på, at Jesus lider og dør. Det er ikke nok bare at se korset. Man må også forstå og begribe med hoved og hjerte, hvad meningen med det hele er. Man må erkende, at Jesus ved sin korsfæstelse indstifter en nye pagt mellem Gud og mennesker. Han indleder en ny frelsesordning og en ny gudstjeneste.

"Se, mor, jeg gør alting nyt."

Jesu lidelse og korsfæstelse var det afgørende vendepunkt i verdens historie. Det var afslutningen på dødens og Djævelens enevældige herredømme og begyndelsen på livets og kærlighedens sejr.

Det var Gud i kødet, der led og døde som et sonoffer for verdens synder. Det var en offertjeneste – en sand og virkelig gudstjeneste til Guds ære og til frelse for menneskene. På én gang præst og offer frembar Jesus sig selv som en offergave på korsets alter. Han gjorde forsoning for menneskenes synder. Han overgav sin sjæl og sin krop i fuldkommen kærlighed til Gud.

Han gav sit legeme som et offer og han udgød sit blod, den nye pagts blod, til syndernes forladelse. Han indstiftede den nye pagt og bragte noget virkeligt nyt ind i verden, idet han på ny gav os adgang til fællesskab med Gud og mulighed for at få del i hans nåde og kærlighed.

Gennem sin frygtelige lidelse og sin død på korset gjorde vor Herre Jesus i sandhed alting nyt.

Men – hvem var klar over det? Hvem vidste, at det var det, der foregik? Hvem forstod det?

Hvad var det folk så den fredag på Golgata? De så en henrettelse – intet mere. De så, hvad de mente, var en forbryder, der blev henrettet af romerne ved at blive hængt op på et kors. Korsfæstelse var noget almindeligt forekommende den gang. Måske var det ikke ligefrem hverdagskost, men alle havde set den slags før. De havde set kors rundt omkring i landet og de stakkels mennesker, der hang på dem. De havde set deres forfærdelige lidelser og død på korset – dette forfærdelige tortur- og henrettelsesinstrument. De begreb ikke, at dette var et offer. Hvordan skulle de kunne det? Der var – tilsyneladende – ingen offergave, intet alter og ingen præst i liturgiske klæder. Derfor forstod de ikke, at dette var en offertjeneste – en gudstjeneste, hvor Jesus frembar den fuldkomne og fuldtud tilstrækkelige offergave, der én gang for alle skulle bringe forsoning med Gud.

Dette offer på korset skulle bringe tilgivelse for synderne. De vidste ikke, at dette var kærlighedens fornemmeste og mest fuldkomne manifestation. De vidste ikke, at Jesus var i færd med at gøre alting nyt.

Men der var i det mindste én person, der vidste det. Der var i hvert fald én person til stede på Golgata, som forstod med hoved og hjerte, at det var det, der foregik. En person begreb, at dette var indstiftelsen af Guds nye pagt og en ofring af Guds lam, som bar alverdens synder. Den person var Johannes. Han stod ved korsets fod sammen med Jesu mor, Maria. Johannes forstod betydningen af det han så. Dette var ikke blot en henrettelse. Det var en offertjeneste.

Johannes så sin Herre hænge på korset. Han så lidelsen. Han så legemet vride sig i smerte. Han så blodet dryppe. Og han forstod. Han indså, at dette var den nye pagts offer.

Hvordan kunne han forstå dette? Det kunne han, fordi Jesus havde gjort noget aftenen før, der udlagde og forklarede og fortolkede, hvad det var der skete. Jesus havde givet en tolkningsnøgle i lyset af hvilken den frygtelige begivenhed på Golgata gav mening. Aftenen før havde Jesus under påskemåltidet taget et brød. Han takkede Gud, brød det og sagde: "Tag dette og æd det. Det er mit legeme, som gives for eder." Jesus havde også taget en kalk med vin. Han havde sagt, at dette var hans blod, den nye og evige pagts blod, som blev udgydt for dem og for mange til syndernes forladelse. Dette huskede Johannes og derfor forstod han, hvad det var der foregik. Der gik et lys op for ham. Nu gav det hele mening.

Dette var ikke blot en henrettelse. Dette var en offertjeneste og hans forstod det, fordi Jesus aftenen før havde indstiftet den hellige messe. Han forstod forbindelsen mellem de to begivenheder. Skærtorsdag aften udlagde Langfredag for ham.

I messen har Jesus efterladet os et minde om sin lidelse, korsfæstelse og død. Når messen fejres får vi del i Jesu lidelse og død og de frugter af nåde og kærlighed fra Gud, som blev vundet for os på korset. Når vi fejrer messen og den hellige nadver, så forkynder vi Herrens død og frembærer ihukommelsen af hans offer og når vi æder hans kød og drikker hans blod, får vi del i syndernes forladelse, i nåde, kærlighed og evigt liv.

Den fredag på galebakken uden for Jerusalem blev der fejret en gudstjeneste. Der blev frembåret et offer og det forstod Johannes på grund af det, som Jesus havde gjort torsdag aften. Det der var sket aftenen før gav mening til det der skete nu. Det der var sket om torsdagen kastede lys hen over det der skete om fredagen.

I dag fejrer vi messen for de forudindviede gaver.

Det vil sige, at vi i dag ikke fejrer messe, men ved altergangen i dag bruger vi brød og vin, som blev indviet ved messen i går. Skærtorsdags messe virker ind på altergangen Langfredag. Dette gør vi på grund af denne store og vigtige forbindelse der er mellem messen og Jesu lidelse og korsfæstelse. Vi følger Johannes eksempel og lader det der skete i går aftes, kaste lys over det der sker i dag.

Vi fejrer ikke fuld messe i dag, men vi holder altergang med de forudindviede gaver og derved får vi del i Jesu legeme og blod, som blev hengivet for os på korset og udgydt for vore synder. Dette er en meget gammel skik og den giver god mening. Vi lader tjenesten i går få virkning i dag. I dag fejrer vi ikke messens store og glædesfyldt højtid, men vi fordyber os i Kristi lidelse og i sorgen over hans korsfæstelse for vore synder. På samme tid lader vi Guds kærlighed virke og modtager alligevel Jesu legeme og blod og stadfæstes derved i troen på, at han blev korsfæstet for os og hans legeme og blod frelses os fra vor synder.

På korset gjorde Jesus alting nyt. Hans korsfæstelse betalte løsepenge for alle mennesker. Ved hans sår har vi fået lægedom og ved hans lidelse og blod syndernes forladelse. På korset blev menneskenes frelse fuldbragt og det fuldkomne offer frembåret. Derfor kan vi – midt i sorgen og smerten og lidelsen – finde håb og glæde, fordi vi forstår, hvad der er der sker. Jesu lidelse og korsfæstelse og død giver mening, når vi husker, hvad Jesus gjorde i går og når vi modtager hans legeme og blod fra i går ved altergangen. Når vi ser Jesus på korset, så ser vi verdens frelser og forsoner. Kom, lad os tilbede ham og lad os glæde os over, at hans lidelse og korsfæstelse bragte forsoning og hans sår og blod skaffede os syndernes forladelse og adgang til Guds nåde og grænseløse kærlighed. Amen.

Derfor er jeg højkirkelig

Af sognepræst Frede Møller, Hinge.

Den højkirkelige bevægelse er mit hjertebarn.

Ikke sådan at forstå, at jeg står inde for, alt, hvad højkirkelige præster siger og gør, men sådan at forstå, at det at være højkirkelig for mig hører uløseligt sammen med det at være kristen. Og jo mere jeg har stiftet bekendtskab med forskellige kirkelige retninger i vor danske folkekirke, desto mere er jeg blevet glad for at kunne sige, at jeg er højkirkelig og befinder mig godt med at være det.

Så jeg hører ikke til dem, der på nogen måde vil lægge skjul på min identitet i så henseende! Jeg bekender mig glad og frimodig som højkirkelig.

Men hvad er højkirkelighed egentlig for noget?

Rent historisk brugte man jo i sin tid udtrykket som en betegnelse for præster, der hverken var grundtvigske eller indremissionske. En slags "tredje retning" eller "Kirkelig Centrum". Biskop Hans Martensen, stiftsprovst Jakob Paulli, biskop D.G. Monrad f.eks. var skikkelser i dansk kirkeliv, som ikke ønskede sig rubriceret i hverken den ene eller anden lejr. De blev kaldt højkirkelige.

"Disse præster ville virkelig være hele menighedens, ikke et partis eller en gruppes præst", siger Hal Koch i sin bog "Danmarks kirke gennem tiderne". Samtidig viste de en dyb interesse for det almindelige kulturliv. Hal Koch siger om disse højkirkelige præster: "Disse præster har gerne en stor vilje til at forstå anderledes tænkende. De er hverken fanatiske eller snævre. I deres teologi kan de være meget forskellige, ortodokse og liberale, men henover disse forskelle er der noget af en livsholdning, som er fælles."

Der kunne holdes lange foredrag om denne gamle højkirkelighed, men det er ikke det, jeg vil med denne artikel, for det er egentlig slet ikke det, sagen drejer sig om her. Selvom det kan siges mange positive og rigtige ting om denne gamle højkirkelighed, er der dog afgørende ting, som skiller.

Falsk varebetegnelse

I jubilæumsskriftet, som udkom i anledning af bladet "Re-formatio"s 20-års jubilæum i 1978 påpeger Poul Ulsdal, at det højkirkelige i dag netop ikke skal opfattes som en "tredje retning". Allerede i en artikel i samme blad Alle Helgen 1958 vender han sig imod denne gamle "højkirkelighed" og kalder den falsk varebetegnelse.

Det drejer sig om en anmeldelse af en bog med titlen "To højkirkemænd", en brevveksling mellem bisperne Stein og Swane, udgivet af professor P.G.Lindhardt og Jørgen Swane. I anmeldelsen skriver Ulsdal: "Det mest mærkelige ved bogen er fra vort synspunkt måske titlen. Hvordan har man dog kunnet kalde disse to bisper "højkirkelige"? Jeg ved faktisk ikke et punkt, hvor der er lighed mellem disse bispers teologisk-kirkelige anskuelser og det, der i dag kalder sig højkirkelighed f.eks. i England, Sverrig og Danmark. De var så lidt højkirkelige, som overhovedet tænkes kan."

Og Ulsdal peger på Steins komiske angst for Romerkirken. Hvordan samme Stein advarer mod både Indre Mission og grundtvigianisme og siger, at "grundtvigianismens ringeagt for Skriften og Indre Missions betoning af nadveren som gudstjenestens højdepunkt kan blive stationer på vejen til Rom".

"En besynderlig højkirkelighed", siger Ulsdal, "der kan få en biskop til at skildre en gudstjeneste med disse få ord: "Jeg har i dag fået en fortræffelig prædiken hos Fenger", og han nævner deres harme over, at nogle ville have den aronistiske velsignelse flyttet væk fra prædikestolen til dens nuværende plads! -

Højkirkelighed i dag må altså ikke forveksles med det, man kaldte højkirkelighed i 1800-tallet! Det er falsk varebetegnelse.

Den højkirkelige bevægelse opstår

Men hvad er højkirkelighed så for noget?

Ja, Ulsdal skildrer, hvordan der i årene forud for 1958 var spredte grupper af præster og lægfolk, som virkede i denne retning. Der var Anna Bramsen, som rejste den første bygning på Lem Hede, hvor senere pastor Hakon Rabjerg byggede sit Hellig Kors Kloster. Der var Hans Justesen, en forhenværende theologistuderende, som oprettede Collegium Trinitatis i København. "Vesperringen" under ledelse af kordegn Valdemar Nielsen og overlærer Knud Nørholm i København, "Theologisk Oratorium", som blev stiftet i 1927, som ikke var specielt højkirkeligt, men lagde vægt på kærlighed til tidebøn. Desuden var der en række præster landet over, som hver på sit sted var pionerer: Børge Barsøe, Virring, Urban Schrøder, Varnæs osv.

Omkring 1955-56 begyndte disse pionerer at samle sig, så der blev tale om en bevægelse i det danske folk. I 1959 holdtes det første højkirkelige præstekonvent i Virring, i 1960 de første kirkedage i Risskov, og det foregik under stor opmærksomhed. Da begyndte ilden at fænge, men samtidig satte også "modreformationen" ind, som Ulsdal siger det, idet han citerer Churchills berømte ord i en vis omskrivning: "Aldrig er så få blevet bekæmpet så meget af så mange." Og hvorfor? "Jo", siger Ulsdal, "forklaringen er sikkert den, at vi blot ved at vise, hvad den danske kirke stod for, og ved selv virkelig at stå dér - var en utålelig udfordring for alle dem, der havde fået magten og æren i den kirke, der var i så dybt et forfald. Det var jo på et tidspunkt, hvor Folkekirken atter og atter blev udråbt som "den bedste af alle kirker", at højkirkeligheden kom med sit kald til en ny "reformation". Og angrebene var voldsomme! I sommeren 1960 skrev den tidligere kirkeminister Carl Hermansen i "Dansk Kirketidende: "Vi vil ikke have dem; de tager vor sjæles salighed fra os." Det skal dog siges, at han senere skiftede syn på de højkirkelige, efter at han havde været med til højmesse i Virring kirke hos Børge Barsøe!

Kristeligt Dagblad var bannerfører i kampen mod højkirkeligheden. "Hvad mener De om de højkirkeliges ødelæggelse af vor gode, gamle danske gudstjeneste?" blev der spurgt i et interview. Eller: "Hvad siger De til de højkirkeliges forsøg på at føre vor kirke tilbage til Rom?" Og det blev drøftet, om det rimelige i den forbindelse ikke var afskedigelse. Situationen i dag er ikke ret meget bedre. I dag vil det næppe være muligt at blive ansat i den danske folkekirke, hvis man på nogen måde bekender sig om højkirkelig.

Det eneste rigtige

Hvorfor er jeg med i den højkirkelige bevægelse?

Dels fordi det er det eneste rigtige, fordi det stemmer med Skriften og vore bekendelsesskrifter, dels fordi det stemmer med indholdet af langt de fleste af vore salmer. Ikke mindst Grundtvigs salmer er jo i virkeligheden højkirkelige.

Vi er Guds hus og kirke nu,
bygget af levende stene, siger han. (DS 323, v.3)

"Kirken er som himmerige", begynder en anden af hans salmer (DS 327 - min yndlingssalme), og i en salme om velsignelsen siger han, at velsignelsen gør nadveren til "hertets himmerig på jord" (DS 425, v.4).

Jamen, det er jo det, højkirkeligheden peger på! Det er jo det, vi som højkirkelige altid har ønsket at sige!

Embedssynet

Embedssynet er naturligvis også afgørende. Også her har Grundtvig set rigtigt, når han i en salme taler om, at det i virkeligheden er Guds finger, som virker, når et barn døbes. "

Guds fingrene grande
slog kors for din pande,
Guds Enbårnes røst
slog kors for dit bryst. (DS 674, v.2)

Det er tanken om embedet som Kristus-repræsentation, vi møder her. Hvad Kristus siger, siger præsten. Hvad Kristus gør, gør præsten. Han må hverken lægge til eller trække fra, for han er Guds Shaliach,

Guds udsendte, som har fuldmagt til at binde og løse på Guds vegne. Og når vi holder nadver, er det Kristus selv, der rækker os sit hellige legeme og blod. Alt, hvad præsten siger eller gør i den forbindelse, skal lede tankerne hen på Kristus.

Mange tror, at når der er tale om, at præsten repræsenterer Kristus, så er han noget stort i sig selv, men det er faktisk lige modsat.

Jeg ønsker alene at være
just det, hvortil Gud tog mig ud:
Et intet, der kun til Guds ære
kan klædes i helligheds skrud!

hedder det i en sang af Anton Levinsen (Sange og Salmer 553,4), og sådan er det. Det gælder for os som kristne. Det gælder endnu mere for os som præster.

Præsten kan sige med apostlen Paulus, når han taler om at være en synder: "af dem er jeg den største" (1 Tim 1,15) eller med apostlen Peter: "Herre, du ved alt" (Joh 21,17). Men i sit embede må han også sige med Paulus: "Af Guds nåde er jeg, hvad jeg er, og hans nåde imod mig har ikke været forgæves" (1 Kor 15,10). Eller med Peter: "Du ved, at jeg har dig kær" (Joh 21,17), så han på den baggrund modtager Guds kald: "Vogt mine får!" (v18).

Dermed er Guds sanktion i orden. Man kan ikke være præst uden en sådan sanktion. Hvor denne sanktion mangler, er ordinationen ikke gyldig. Det samme er tilfældet, når f.eks. gælder ægteskabet. Guds velsignelse kommer ikke ud af den blå luft.

Jo, præsten er virkelig noget – af Guds nåde!

Som Kingo siger det i sin ordinationssalme, som vist næsten aldrig bruges ved den lejlighed (ganske tankevækkende!):

Du ånder, og din gode Ånd
du dermed dem indgyder,
så de får magt mod syndens bånd
og vantros onde lyder
at løs dem, som vil i bod
og tro til Gud sig vende,
men binde dem, som står imod
i død og dom at ende.

Så er en hellig myndighed
lagt svage folk i hænde,
hvis lige verden ikke ved,
den nåde bør man kende,
at ingen engel måtte få
det sone-embeds ære,
men skrøbelige folk de må
den nådetitel bære. (DS 485, v.5-6)

Derfor er jeg højkirkelig! Derfor er jeg med i den højkirkelige bevægelse.

Embedssynet er helt afgørende, for det særlige præsteembede skriver sig tilbage til apostlene og skal altså ikke udledes af det almindelige præstedømme, som nogle mener.

At sejle under falsk flag

Som helt ung præst mødte jeg det rigtige syn hos en gammel kone, jeg besøgte på Fyn. Da jeg engang sad ved hendes seng på sygehuset, kigger hun pludselig fast på mig og siger: "Du har skrevet mit navn ind i livets bog."

Jeg tror nok jeg så temmelig uforstående ud. Det var da vist en anden, som den replik skulle rettes til.

Men så fortsatte hun: "Jo, for der står skrevet: Hvad du løser på jorden, skal være løst i Himlen."

Så forstod jeg, hvad hun mente. Hun tænkte på det, som skete, når vi holdt skriftemål, og når jeg rakte hende den hellige nadver. Hun lærte mig noget om, at jeg unge, uerfarne præst havde et embede, som var indstiftet af Gud og ikke af mennesker. Som det hedder i Confessio Augustana artikel 5: "For at vi kan opnå denne tro er der af Gud indstiftet et embede til at prædike evangelium og uddele sakramenter."

I sin bog "Stengrunden" er Bo Giertz inde på det samme. Her nævner han betydningen af sådan noget som præstedragten.

Han fortæller om den unge pastor Torvik, som en dag møder op i sit almindelige tøj, da han kommer ind på sognepræstens kontor. Da får han en besked, som ledte tankerne i en noget anden retning.

"Du kunne gerne tage din præstefrakke på, når du skal ud at prædike", siger den gamle præst.

Torvik forklarer, at det ikke er dovenskab, men et princip, når han ikke skifter.

"Så sejler du under falsk flag", svarer sognepræsten. "Du er ikke noget almindeligt menneske! Du er viet af kirken til at være ordets tjener. Du er valgt af Ödesjö kristne menighed til at være præst her." Torvik har en indvending:

"Du kan vel forstå, at jeg ikke vil gøre mig stor gennem mit embede. Jeg vil bare minde mig selv og andre om, at præsten ikke er noget gennem sit embede, men kun gennem det, han er i sig selv."

Det får sognepræsten til at kalde Torvik for det mest hovmodige menneske, han nogensinde har truffet!

"Hvad er du i dig selv? En synder! Træder du virkelig op på prædikestolen, fordi du mener, at du gennem din fromhed, din tro og dine bønner er kaldet til leder af alle kristne i Ödesjö? Så kan du lige så gerne blive hjemme. Har du i sinde at fortsætte med at prædike, så skal du udelukkende gøre det, fordi du er sat til det af Gud og kan holde dig til hans ord, som er lige hellige, om end en ussel tjener med mange skrøbeligheder bærer det frem."

Jeg holder meget af denne passage i "Stengrunden", fordi den siger en hel masse om, hvad præsteembedet er.

Ikke sådan, at dette er det højkirkelige syn på præsteembedet, men sådan, at det højkirkelige syn på præsteembedet er det rigtige – naturligvis!

1.Klemensbrev

Lad os i den forbindelse tage et lille klip fra 1.Klemensbrev, skrevet mellem år 67-101. Også her tales der nemlig tydeligt om præsteembedet, når det hedder:

"Også vore apostle vidste fra vor Herre Jesus Kristus, at der skulle opstå strid angående episkopatet. Da de havde fået nøje viden herom forud, var det, at de indsatte ovennævnte og siden forordnede, at efter deres død skulle andre efterfølge dem i deres embede. De, som således blev indsat af apostlene, eller som senere blev indsat af andre fremragende mænd, under hele Kirkens samstemning, og som har forvaltet Kristi hyrdeembede uadlægligt, fredeligt og uegennyttigt, og hvem alle gennem lange tider giver godt vidnesbyrd, dem anser vi det ikke for ret at afsætte fra deres embede."

Derfor er jeg højkirkelig! Derfor er jeg med i den højkirkelige bevægelse!

Forskellige tendenser

At der så findes ting og sager også i denne bevægelse, som man må vende sig imod, er en anden sag. Beklageligvis har det ofte knebet for den danske højkirkelighed at være ægte luthersk – i modsætning til tilsvarende bevægelser i vore nabolande. Ofte har det medført tendenser til liturgiske spidsfindigheder, som i virkeligheden er alt andet end højkirkelige. I en artikel i "Re-formatio" med overskriften "Er det højkirkeligt?" har Poul Ulsdal for mange år siden påpeget dette og lagt afstand til det. Det er ærgerligt med disse tendenser, fordi det giver bevægelsen et forkert præg. Men det skal nu ikke hindre mig i at være med og kalde mig selv højkirkelig! Den stærkeste og mest positive påvirkning fik jeg i sin tid fra Varnæs-præsten Urban Schrøder, som i sin tid påvirkede mig til aktiv kristen tro og præstegerning. I en nekrolog i 1990 skrev jeg derfor i sin tid blandt andet disse ord: "De festlige gudstjenester med den gamle slesvigske liturgi, hvor alt pegede på nadveren som det afgørende øjeblik, "hjertets himmerig på jord", som Grundtvig siger det. Hvor var det festligt at være med til! og så denne enkle, nærmest barnligt enfoldige og dog så uendeligt rige forkyndelse! Det greb mig og fik mig snart til at træffe beslutningen om selv at blive præst."

"Jeg husker, hvordan han fortalte mig om nadveren. Her var Golgata, sagde han. Her var stedet, hvor Kristus selv var til stede blandt os og bragte sit offer til Faderen. Her var derfor også stedet, hvor vi kunne komme med vore bønner og vor lovsang, for takket være Kristi offer var Gud Fader særligt lydhør over for os på dette tidspunkt."

Derfor er jeg højkirkelig, og derfor bliver jeg ved med at være højkirkelig, om så nok så mange går i en anden retning! At være højkirkelig er og bliver det eneste rigtige.

Indbydelse

Ved Kirkelig Fornyelses landskonvent blev det vedtaget at nedsætte et udvalg, som skal arbejde med muligheden for fremtidige initiativer, som kan fremme fællesskabets arbejde og vækst. Der skal desuden ses på, hvilke nye og frugtbringende aktiviteter, som kan oprettes i fremtiden. Udvalget har foreløbig 3 medlemmer, men andre, som kunne have interesse i at deltage i et sådant arbejde, skal hermed indbydes til at melde sig på banen.

Interesserede kan kontakte fællesskabets formand.

Til Kalenderen:

Tirsdag den 16. september kl 19:	Korsets Ophøjelse
Lørdag den 27. september kl 10:	Læst messe og udflugt
Søndag den 5. oktober kl 17:	16. søndag efter Trinitatis
Tirsdag den 14. oktober kl 19:	Mindedag for Thomas Kingo
Lørdag den 1. november kl 17:	Alle Helgen
Tirsdag den 25. november kl 19:	Alle Sjæle

Alle tjenesterne fejres i Kingos Kirke, Bragesgade 35, 2200 København N

Fælleskabet KIRKELIG FORNYELSE

Formand og redaktør af Re-formatio: René Yde, Danmarksgade 16, st. th. 9800 Hjørring, tlf. 25 47 51 15.

Kasserer: Nete Marie Hjorth Madsen, e-post: netemarie@gmail.com

RE-FORMATIO koster 200,- årligt i abonnement og løber indtil det opsiges skriftligt. Adresseændringer meddeles kassereren.